

prima instanță: V.Stratan
instanța de apel: N.Cernat, A.Pahopol și L.Bulgac
instanța de recurs: V. Doagă, G. Stratulat și Sv. Moldovan

dosarul nr. 2rh-248/16

Î N C H E I E R E

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Galina Stratulat și Sveatoslav Moldovan

examinînd cererea de revizuire depusă de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Ghenadie împotriva societății cu răspundere limitată „Autoleasing”, societății cu răspundere limitată „Gamos Com”, notarului public Florea Adelina, intervenientului accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de gaj și contractului de împrumut, obligarea radierii din Registrul bunurilor imobile a grevărilor dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată, la acțiunea reconvențională a societății cu răspundere limitată „Autoleasing” împotriva societății cu răspundere limitată „Gamos Com” și Rusu Ghenadie cu privire la exercitarea dreptului de gaj, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2016, prin care recursul declarat de avocatul Balan Iulian în interesele societății cu răspundere limitată „Autoleasing” s-a considerat inadmisibil

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2011 Rusu Ghenadie a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Autoleasing”, societății cu răspundere limitată „Gamos Com” și notarului public Florea Adelina cu privire la declararea nulă a contractului de gaj și contractului de împrumut.

În motivarea acțiunii Rusu Ghenadie a indicat că la 11 iunie 2010 a încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” contractul de gaj nr.4744, autentificat notarial de notarul public Florea Adelina, prin care a garantat executarea obligațiilor din contractul de împrumut nr.4743 încheiat la 11 iunie 2010 între societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” în sumă de 127000 euro, echivalentul a 1976120 lei.

Contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 prevede doar rambursarea integrală a împrumutului pînă la 11 iunie 2013, însă nu prevede dobînză, penalități sau grafic de achitare.

Pînă în prezent împrumutul nu a fost transferat de către împrumutător împrumutatului, contractul nefiind executat.

La 05 septembrie 2011 a aflat că societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” au încheiat la 06 iunie 2010 contract de împrumut nr.6 neautenticat notarial.

Contractul menționat prevede împrumutul sumei de 127000 euro echivalentul a 1975497,70 lei, cu 622,30 lei mai mult față de contractul de împrumut nr.4743, dobîndă în mărime de 18% anual în sumă totală de 35117,59 euro și penalitate în mărime de 0,1% pentru întîrzierea rambursării împrumutului cu 3 zile conform graficului.

La 10 august 2011 societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere prin care a solicitat eliberarea ordonanței judecătorești cu privire la executarea dreptului de gaj în baza contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010.

Consideră că contractul de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010 urmează a fi declarat nul în temeiul art.228, art.227 alin.(1) și (2) lit.b) Codul civil. La încheierea contractului de gaj i s-a prezentat numai contractul de împrumut nr.4743 autenticat notarial în care nu erau prevăzute dobânzi, penalități sau grafic de achitare.

Dacă cunoștea că societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” au mai încheiat și alte contracte de împrumut nu ar fi încheiat contractul de gaj.

Mai invocă reclamantul că contractul de gaj conține falsă reprezentare a obiectului contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010, înțelegând că se garantează un împrumut care urma să fie rambursat integral pînă la 11 iunie 2013 și nu în rate conform unui anumit grafic.

Contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 este lovit de nulitate conform art.221 alin.(1) Codul civil, deoarece a fost încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, fiind un act juridic fictiv.

Cere Rusu Ghenadie declararea nulă a contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010 încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 încheiat de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și societatea cu răspundere limitată „Gamos Com”, autentificate notarial de notarul public Florea Adelina.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 04 mai 2012 acțiunea a fost respinsă.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 07 noiembrie 2012 a admis apelul declarat de Rusu Ghenadie, a casat hotărîrea Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 04 mai 2012 și a restituit pricina la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecători.

La 28 februarie 2013 Rusu Ghenadie a depus cerere de modificare și concretizare a pretențiilor.

În motivarea cererii a indicat că contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 este un act juridic fictiv, deoarece a fost încheiat fără intenția de a produce efecte juridice.

Societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” în baza acestui contract urma să transmită societății cu răspundere limitată „Gamos Com” cu împrumut suma de 127000 euro, însă pînă în prezent împrumutul nu a fost dat.

Restituirea parțială de către societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” a unui împrumut ce nu a fost acordat nu poate să condiționeze valabilitatea contractului.

Administratorul societății cu răspundere limitată „Gamos Com” Grama Alexandru în declarația autenticată notarial a indicat că societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” pînă în prezent nu i-a transferat împrumutul în baza contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010.

Acest contract a fost încheiat fără intenția de a produce efecte juridice și fiind un act juridic fictiv urmează a fi declarat nul în temeiul art.221 alin.(1) Codul civil.

Contractul de gaj este înregistrat în Registrul bunurilor imobile, iar Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău este organul care radiază grevările dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile gajate în baza acestui contract fiind necesar de a fi antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Cere Rusu Ghenadie antrenarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău în proces în calitate de intervenient accesoriu, declararea nulității absolute a contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010, contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să radieze din Registrul bunurilor imobile a grevărilor dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile numerele cadastrale 010011311601515 și 010011311601716, încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” a cheltuielilor de judecată în sumă de 93886,98 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 26 martie 2013 s-a antrenat în proces Oficiul Cadastral Chișinău în calitate de intervenient accesoriu.

La 11 septembrie 2013 societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” a depus acțiune reconvențională împotriva societății cu răspundere limitată „Gamos Com” și Rusu Ghenadie cu privire la exercitarea dreptului de gaj (f.d.133-134 vol.II).

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că la 11 iunie 2010 societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” a încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” contractul de împrumut nr.4743, autenticat notarial, prin care ultima a primit împrumut suma de 127000 euro, echivalentul a 1976120 lei.

Conform pct.2 al contractului de împrumut societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” urma să ramburseze împrumutul pînă la 11 iunie 2013.

În pct.4 al contractului s-a prevăzut că debitorul avea posibilitatea achitării anticipate a creanței contractuale.

Pentru asigurarea executării obligațiilor asumate de societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” prin contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010, în aceeași zi a fost încheiat contractul de gaj nr.4744, prin care Rusu Ghenadie a pus în gaj bunurile imobile numerele cadastrale 010011311601515 și 010011311601516.

Conform pct.5 al contractului de gaj, părțile de comun acord au evaluat bunurile gajate în sumă de 1976120 lei.

În perioada de la 11 iunie 2010 pînă la 11 iunie 2013 societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” a efectuat transferuri bănești în scopul stingerii creanței în sumă de 112000 lei și restanța constituie 1864120 lei.

În această perioadă nici una din părți nu a înaintat pretenții cu privire la valabilitatea contractului, fapt confirmat și prin plățile efectuate de societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” în scopul stingerii obligației.

Societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” era obligată să restituie împrumutul pînă la 11 iunie 2013.

Pîrîtul nu a onorat pe deplin obligațiile contractuale și este îndreptățit să pretindă pe cale judiciară stingerea creanței.

Conform art.487 Codul civil, creditorul este îndreptățit să-și exercite dreptul de gaj asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale 010011311601515 și 010011311601516.

Cere, societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” deposedarea și transmiterea silită din posesia societății cu răspundere limitată „Gamos Com” și Rusu Ghenadie a bunurilor ipotecate conform contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010, respingerea acțiunii lui Rusu Ghenadie ca neîntemeiată.

La 08 octombrie 2013 societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” a depus cerere de concretizare a pretențiilor la acțiunea reconvențională solicitînd încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” a sumei restante de 1864120 lei (f.d.135 vol.II).

La 18 decembrie 2013 societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” a concretizat pretențiile solicitînd deposedarea și transmiterea silită din posesia societății cu răspundere limitată „Gamos Com” și Rusu Ghenadie a bunurilor ipotecate conform contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010, respingerea acțiunii lui Rusu Ghenadie ca neîntemeiată (f.d.140).

Prin hotărîrea Judecătoriai Botanica mun.Chișinău din 07 aprilie 2014, corectată prin încheierea din 05 mai 2014, acțiunea inițială a fost admisă integral, iar acțiunea reconvențională respinsă.

S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 ca fiind încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, în temeiul prevederilor art.221 alin.(1) Codul civil.

S-a constatat nulitatea absolută a contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010 ca fiind un act juridic subsecvent contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 anulat în temeiul prevederilor art.221 alin.(1) Codul civil.

S-a obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Întreprinderii de Stat „Cadastru” să radieze din Registrul bunurilor imobile grevările (gajul/ipotaca) instituite în baza contractului de gaj nr.4744 din 11 iunie 2010 asupra bunurilor imobile numerele cadastrale 0100113.116.01.515 și 0100113.116.01.516 situate în mun.Chișinău, bd.Traian, 23/1.

S-a încasat în mod solidar suma în mărime de 46943,49 lei de la societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și 46943,49 lei de la societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” în beneficiul lui Rusu Ghenadie cheltuielile de judecată, iar în total 93886,98 lei.

Prin mandatul nr.0234871 din 10 septembrie 2013 avocatul Balan Iulian a fost împuternicit de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a ataca hotărârea judecătorească etc. (f.d.55 vol.II).

La 05 mai 2014 avocatul Balan Iulian a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Autoleasing” apel nemotivat, iar la 21 iulie 2014 apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 07 aprilie 2014.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 03 februarie 2015 a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” și a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 07 aprilie 2014.

Prin mandatul nr.0520036 din 19 martie 2015 avocatul Balan Iulian a fost împuternicit de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească etc. (f.d.153 vol.III).

La 20 martie 2015 avocatul Balan Iulian a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Autoleasing” recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015 (f.d.155-163 vol.III).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015 recursul declarat de avocatul Balan Iulian în interesele societății cu răspundere limitată „Autoleasing” s-a considerat inadmisibil (f.d.178-184 vol.III).

La 18 octombrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” a depus cerere de revizuire a încheierii Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2016 în temeiul art.449 lit.b) Codul de procedură civilă, indicând că la 02 august 2016 a luat cunoștință cu acordul adițional din 30 octombrie 2010 la contractul de împrumut nr.4743 încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” la 11 iunie 2010.

Potrivit acordului adițional din 30 octombrie 2010 societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” a primit mijloace bănești în valoare de 1975497, 7 lei, echivalentul a 127000 euro executând obligațiile conform contractului de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010, garantat prin contractul de gaj nr.7444 din 11 iunie 2010.

Societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” s-a obligat să ramburseze împrumutul în valoare de 1975497, 7 lei, echivalentul a 127000 euro în ordinea și termenele prevăzute de contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010.

În anul 2010 proprietarul societății cu răspundere limitată „Autoleasing” a fost Melniciuc Victoria de la care a aflat că la 30 octombrie 2010 a încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Gamos Com” acord adițional la contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010.

Prin decizia Camerii Înregistrării de Stat din 15 martie 2011 s-au schimbat proprietarii societății cu răspundere limitată „Autoleasing” și noul proprietar al acesteia este Țărălungă Alexei.

În momentul transmiterii împuternicirilor fostul proprietar Melniciuc Victoria nu a transmis toate documentele primare noului proprietar, inclusiv acordul adițional din 30 octombrie 2010.

Acordul adițional din 30 octombrie 2010 la contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 contestă circumstanțele stabilite prin hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 07 aprilie 2014 și decizia Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015.

În baza acordului menționat societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” a transferat în contul societății cu răspundere limitată „Gamos Com” suma de 127000 euro și confirmă temeinicia acțiunii reconvenționale.

Articolul 452 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă prevede că instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Articolul 452 alin. (3) Codul de procedură civilă care prevede comunicarea participanților la proces a locului, datei și orei ședinței de judecată nu a fost modificat.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 6 alin. (7) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coroborând prevederile art. 452 alin. (1) Codul de procedură civilă cu art. 444 același Cod, care este modificat printr-o Lege ulterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților la judecarea recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează cererea de revizuire în lipsa participanților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele motive.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile sunt specificate de către legislator exhaustiv în art. 449 Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Din sensul acestei norme de drept rezultă că circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii nu erau cunoscute revizuentului anterior, dar existau la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, iar revizuentul trebuie să dovedească că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Acordul adițional din 30 octombrie 2010 la contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 anexat la cererea de revizuire nu este circumstanță sau faptă esențială care nu a fost cunoscută și nu a putut fi cunoscută în timpul examinării litigiului.

Schimbarea proprietarilor societății cu răspundere limitată „Autoleasing” și omisiunea prezentării acordului adițional din 30 octombrie 2010 la contractul de împrumut nr.4743 din 11 iunie 2010 în timpul judecării anterioare a pricinii nu constituie temei de revizuire.

Prin urmare, acest înscris nu întrunește calitatea circumstanțelor sau înscrisurilor probatoare noi care nu i-au fost cunoscute anterior.

Afirmațiile societății cu răspundere limitată „Autoleasing” că în momentul transmiterii împuternicirilor fostul proprietar Melniciuc Victoria nu a transmis toate documentele primare noului proprietar, inclusiv acordul adițional din 30 octombrie 2010, iar acest act juridic contestă circumstanțele stabilite prin hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 07 aprilie 2014 și decizia Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015 nu se încadrează în temeiurile de declarare a revizurii.

Scopul cererii de revizuire este apreciat ca o metodă de a obține o nouă examinare a pricinii în ordine de apel și recurs, adică este o cerere de recurs deghizată.

Cererea care nu conține nici unul din aceste temeiuri consemnate la art. 449 nu poate fi admisă, deoarece este inadmisibilă încercarea de rediscutare a unei hotărâri irevocabile.

Revizuirea este o cale extraordinară de atac, de retractare a unei hotărâri judecătorești irevocabile care se declanșează la cererea persoanei interesate, dacă este prezent motivul conținut în lege ca temei, aceasta reprezentând, de fapt, solicitarea desființării hotărârii indicate și pronunțarea altei hotărâri, diferite de prima.

Inadmisibilitatea unei asemenea intervenții de mai multe ori a fost reiterată în jurisprudența CEDO.

Curtea, cu mai multe ocazii, a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 §1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. România*, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Așadar, revizuirea este posibilă numai în cazurile în care sunt invocate și probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Or, admiterea nejustificată a cererii de revizuire va încălca principiul securității raporturilor juridice și va duce în mod inevitabil la o nouă condamnare a Republicii Moldova de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (cauza *Pîrnău și alții vs. Republica Moldova* din 31 ianuarie 2012).

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că argumentele invocate de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 lit.b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de societatea cu răspundere limitată „Autoleasing” împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Ghenadie împotriva societății cu răspundere limitată „Autoleasing”, societății cu răspundere limitată „Gamos Com”, notarului public Florea Adelina, intervenientului accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de gaj și contractului de împrumut, obligarea radierii din Registrul bunurilor imobile a grevărilor dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată, la acțiunea reconvențională a societății cu răspundere limitată „Autoleasing” împotriva societății cu răspundere limitată „Gamos Com” și Rusu Ghenadie cu privire la exercitarea dreptului de gaj.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan